

Online neemt het stokje over

Internetbureaus winnen marktaandeel door recessie, hoewel een aantal zal omvallen

Richard Smit
Amsterdam

De Letric Groep uit Zaltbommel neemt NR6 uit Purmerend over en wordt daarmee de nummer twee of misschien wel het grootste internetbureau van Nederland. Met een gezamenlijke omzet van €17 mln of €18 mln en een kleine 200 medewerkers lijkt het groter te worden dan Mirabeau, dat over 2007 een omzet rapporteerde van €13 mln. Het grotere Lost Boys (LBI) rapporteert geen omzet voor Nederland afzonderlijk.

Internetbureaus ontwikkelen websites, internettoepassingen en adviseren bedrijven over marketing op internet. Letric, NR6, Mirabeau en Lost Boys zijn koplopers in de nog jonge markt met honderden internetbureaus en een omzet van misschien wel meer dan een miljard euro, zegt Jan Hein Schouten, directeur van de Letric Groep. Leider worden op deze ondoorzichtige markt was niet zijn ambitie, wel om genoeg specialisten te verzamelen om een antwoord op alle internetvragen te kunnen geven.

De overname van NR6 is volgens Schouten van strategisch belang. Het bureau voor internetstrategie en conceptontwikkeling staat namelijk aan het begin van internettrajecten. 'In deze markt vindt een versnelde verschuiving plaats van content management systemen, wat steeds meer een commodity is, naar meedenken hoe bedrijven internet goed kunnen laten werken. De strategische vraag staat meer voorop.'

Met een one stop shop voor internet denkt Letric het groeitempo van de afgelopen jaren vast te kunnen houden. De markt voor onlinedienstenverleningen en marketing groeide steeds met 20 tot 30%. Letric zag in 2007 de omzet 30% toenemen en vorig jaar 23%, zegt Schouten. Harder groeien hoeft van hem ook niet. 'Wij staan be-

Reclame voor internetwinkel op eenabri. De bureaus die webwinkels mogelijk maken, zien hun markt jaarlijks tot 30% groeien. Foto: P. Hilz

kend als de polderboys en dat vinden we prima. We gaan niet mee met de hype, maar ook niet met de recessie.'

'In oktober en november merken we dat de markt de adem inhield', vertelt Paul Arts, directeur van NR6. 'Maar in december en januari was het weer business as usual. We zien zelfs bedrijven die nu budgetten verschuiven van offline naar online, en daarbinnen weer van branding naar direct response. Er gaat meer geld naar internet, het meetbare wordt belangrijker, want bedrijven moeten hun uitgaven verantwoorden.'

Sterker, merkt Krijn Smits van The People's Valley: internetbureaus stijgen in de pikorde. 'We merken heel sterk dat opdrachtgevers alles bij ons willen neerleggen, van webhosting tot bouw en creatie. Nu zijn we soms het leidende bureau en dat was voorheen ondenkbaar geweest. Bij de ANWB sturen wij andere partijen aan, zoals het reclamebureau. Dat geeft wat kinnesinne, maar het werkt wel.'

Het belang dat het bedrijfsleven hecht aan internet is toegenomen. In grootte verschillen internetbureaus ook niet zo veel meer van reclamebureaus, aldus Smits. Die laatste halen vaak geen honderd man meer, terwijl de forsere internetbureaus daarboven zitten. Zijn eigen bedrijf, ooit websitebouwer, besloot op jacht te gaan naar de marketingeuro. 'Juist nu kiezen bedrijven voor online, vanuit het idee dat online goedkoper is. Daar kun je over twisten.'

Uit die groeimarkt voor onlinedienstenverlening pikken verschillende soorten bedrijven een graantje mee. Naast de echte internetbureaus als TamTam, Mirabeau of Info.nl zijn er ook ICT-bedrijven als CapGemini, Ordina of IBM actief. Verder kom je de onlinespelers vanuit de reclamesector tegen, zoals Tribal of Qi. 'De ICT-bedrijven praten vaak met een ICT-manager en dan wordt het een vervelend gesprek. Als je praat met de marketingmanager, praat je over kansen, met ICT'ers over bedreigingen', zegt Schouten.

De Letric-baas verwacht dat de huidige recessie de bezem zal halen door de wildgroei aan internetbureaus. 'Een heleboel bedrijven zijn zwaar gefinancierd of hebben dikke schulden', zegt Schouten. 'Het komende jaar zullen er ongetwijfeld veel omvallen, samengaan en andere zullen groter worden.'

Jann de Waal, voorzitter van het platform voor fullservice internetbureaus (PIBN) en directeur van internetbureau Info.nl, is daar minder bang voor. 'We denken niet dat de internetsector heel zwaar geraakt gaat worden. Veel bureaus hebben de laatste jaren gebruikt om hun solvabiliteit te versterken. De markt is gestaag gegroeid. Vorig jaar kwamen we voor de fullservice-internetbureaus op een totale netto-omzet van €450 mln. Er was altijd één vertragende factor: het tekort aan gekwalificeerd personeel.'

Het komende jaar zal duidelijk worden hoe solide de internetbureaus echt zijn. Letric zegt 'vrij te zijn van de bank'. Mirabeau beschikt over een prachtige etalage

met Funda, de site die ze bouwden voor de Nederlandse Vereniging voor Makelaars, maar vertilde zich later aan de toegestroomde opdrachtgevers. Lost Boys ontworstelt zich nu aan een periode van financiële problemen en mislukte projecten. Het eerste kwartaal van 2008 werd afgesloten met €1,4 mln verlies. Dit bedrijf rapporteert als enige beursgenoteerde partij, maar misschien lijden er nog veel meer internetbureaus in stilte.

Internetprojecten worden door veel bedrijven nog steeds als risikant gezien. 'Het valt niet mee dat soort projecten tot ieders tevredenheid af te sluiten. Het is vaak een 7,5 of 8, nooit een 10', legt Schouten uit. 'Er zijn altijd interpretatieverschillen en irritaties over wederzijdse afhankelijkheid. Besluiten worden traag genomen, er zijn veel belanghebbenden.' Bovendien moeten bedrijven voor internet helemaal kantelen, zegt De Waal. 'Het gaat door de hele bedrijfsvoering. Dat lukt niet in één traject. Je moet het aandurven om wat langer samen te werken.'

Groeimarkt Internet lonkt

- De omzet van 'fullservice' internetbureaus in Nederland bedroeg in 2007 netto €450 mln
- De jaarlijkse marktgroei bedraagt 20% tot 30%
- Enkele tientallen bureaus halen een omzet van €10 mln tot €15 mln. Daaronder bevinden zich heel veel kleinere bureaus
- De recessie speelt internetbureaus in de kaart. Een aantal van deze bedrijven zal naar verwachting niettemin omvallen